

Ainevaldkond „Kunstiained“

1.1 Kunstipädevus

Kunstipädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunstipädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesiste kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Kunstipädevusse kuulub eneseväljendusoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes.

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab oma loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle; oskab kujundada oma arvamust ning väljendada oma emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb kunstide individuaal- ja koostööprojektides ning hindab lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib kultuurinähtusi ning oskab kriitilis-loominguliselt hinnata massi- ja süvakultuuri;
- 5) väärtustab, hoiab ning arendab Eesti kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust, otsib kultuurinähtuste seoseid teaduse, tehnoloogia ja majandusega nii minevikus kui ka tänapäeval.

1.2 Ainevaldkonna õppeained

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõigis põhikooliastmetes.

Kunsti ja muusikat õpitakse 1.–9. klassini.

Kunstiainete nädalatundide jaotumine kooliastmeti.

I kooliaste

Kunst – 4,5 nädalatundi

Muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste

Kunst – 3 nädalatundi

Muusika – 4 nädalatundi

III kooliaste

Kunst – 3 nädalatundi

Muusika – 3 nädalatundi

1.3 Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstide valdkonna aineid ühendab tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi

ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetavad toimetulekut kiiresti muutuvas ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena.

Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele, väärtustab erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

1)teadmised kunstidest (analüüs);

2)erinevate kunstide seostamine (süntees);

- 3) ainealane (verbaalne) keel;
- 4) loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

1.4 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Kunstide valdkond võimaldab kõiki üldpädevusi loomulikult lõimida igapäevasesse õppetöösse nii teooria kui ka praktika kaudu.

Väärtuspädevus. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus. Kunstiainate uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumitsemine ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiained teadvustavad inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili.

Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides.

Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagaside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad

väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunstides referatiivsete ja uurimistöde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja

muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides“ sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategoriasid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitavasidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine.

Praktiline
loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

1.5 Lõiming

1.5.1 Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Nüüdisaegsele kultuurile on olemuslik interdistsiplinaarsus. Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted

ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstide loomulik osa.

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine.

Paljudes

ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1) sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

5) käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

6) kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

1.6 Läbivad teemad

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam.

Teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ on kunstiainetele eriomased.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ seonduvad kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsel väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvat tehnoloogilist elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimivat inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimivate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus“. Kunstides kasutatakse paljusid materjale,

töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele

keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng“ ning „Teabekeskond“ käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgseid oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine.

Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

1.7 Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- 3) võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesisist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/ multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) kasutatakse mitmekesisist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- 9) leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

1.8 Hindamine

1.8.1 Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemustesaavutusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku

õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas. Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvatele muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel. Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmeks on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine muusitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on

hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas.

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunsti õpetamisel juhindutakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt.

I kooliastmes hinnatakse:

- 1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;
- 5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

III kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatöona, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunsti tehnikaid, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades

ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatuseesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine muusitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on

hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas.

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunsti õpetamisel

juhitudakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevast.

I kooliastmes hinnatakse:

- 1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste

kunstitöid, arutleda erinevate

kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfo seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;
- 5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

III kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatöona, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunsti tehnikaid, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmäärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – muusitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakumise ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud - muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;

- 5)tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6)tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris,orkestris,ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel)

1.8.2 Hindamine muusikaõpetuses

1. Kooliastmes – õppimist toetav hindamine.

Hinnangud tunnis kaasatöötamisele, töölehtede täitmisele, loovtöödele, pillimängule üksi ja ansamblis, laulmisele, arutlemisele kuulatud muusikast, kontserdikülastustele (arutelu või tööleht), esinemistele, osavõtule muusikaringide tööst. Iga trimestri lõpus toimub õpimapi hindamine. Enesehinnang muusikalistele tegevustele.

2. Kooliastmes – õppimist toetav ja numbriline hindamine tunnis kaasatöötamisele, töölehtede täitmisele, pillimängule üksi ja ansamblis, laulmisele, arutlemisele kuulatud muusikast, kontserdikülastustele (arutelu või tööleht), lõiminguna eesti keelega referaatide kirjutamisele (teemakohased ja muusikaelamuslikud referaadid), esinemistele, osavõtule muusikaringide tööst. Iga trimestri lõpus toimub õpimapi hindamine. Enesehinnang muusikalistele tegevustele ja läbitud teemade omandamisele.

3. Kooliastmes - õppimist toetav ja numbriline hindamine tunnis kaasatöötamisele, töölehtede täitmisele, pillimängule üksi ja ansamblis, laulmisele, arutlemisele kuulatud muusikast, kontserdikülastustele (arutelu või tööleht), lõiminguna eesti keelega referaatide kirjutamisele (teemakohased ja muusikaelamuslikud referaadid või esseed ühiskülastustest), esinemistele, osavõtule muusikaringide tööst. Iga trimestri lõpus toimub õpimapi hindamine. Enesehinnang muusikalistele tegevustele ja läbitud teemade omandamisele.

1.9 Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis,kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Kunst:

- 1)individuaalseks ja rühmatööks vajalik pind;
- 2)500luxsise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;
- 3)reguleeritava kõrgusega molbertid või laudad koos joonistusalusustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise jaeksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
- 4)vajalikud töövahendid ja materjalid;

5)kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;

6)DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Muusika:

1)muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatööks ja liikumiseks vajalik pind;

2)fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;

3)vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, hifi- muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel,

internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI-salvestusprogramm;

4)Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), kuuekeelsed väikekanded, akustilised kitarrid.

2 Õppeaine - kunst

2.1 Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;

2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;

3) analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;

4) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;

5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;

6) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Põhikooli lõpuks teadvustab kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas.

2.2 Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuv maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine;
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine;
- 3) mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks. Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajaloo näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;

- 3) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 4) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskond jne;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid;
- 6) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

I astmes on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainekst ammutatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus. Kunstiteostest rääkimine toetab oma seisukoha, tolerantsuse ning väärtushinnangute kujunemist. Koostöö- ja arutlusoskuste arendamiseks kasutatakse lisaks individuaalsetele töödele rühmatöid.

II astmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooga ning luuakse sildu kunstiajaloo ja tänapäeva vahel. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöodes. Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnikat, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana. Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist.

III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töodes katsetatakse uusi meediume ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana. Kunst kui õppeaine on oma olemuselt mittelineaarne, õppesisu punkte käsitletakse õppes omavahel tihedalt põimunult. Nende võimalike kombinatsioonide lõputu arv eeldab õpetaja loovust ja teadlikkust valikute tegemisel.

2.3 I kooliastme teadmised, oskused ning väärtushinnangud

Taotletavad üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus.

I klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, rütm) Erinevad kunstitehnikate materjalid, töövõtted ja –vahendeid: joonistamine, maalimine, trükkimine, voolimine jne). Pildiline jutustus: joonistus, illustratsioon. Keskkonnasäästlik ja turvaline tarbimine. Kunstiteosed ja näitused kohalikus muuseumis/galeriis.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • katsetab julgelt ja esitab oma fantaasiat ja ideid; • leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned ja valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks; • tutvub värvide koosmõjuga ja väljendab oma meeleolu erinevate värvidega; • kasutab lihtsamaid kunstitehnika materjale, töövõtteid ja -vahendeid; • jutustab loo oma tööst; • tegutseb õpetaja juhendamisel ja teeb koostööd kaaslastega; • kirjeldab enda ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; • tutvub igapäevaste esemete vormi ja otstarbega; • teab, kuidas tarbida säästvalt; • tunneb lähiümbruse olulisi kultuuriobjekte; • tutvub kodukoha sümboolikaga.

II klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
Erinevate tehnikate materjalid, töövõtted ning – vahendid (nt joonistamine, maalimine, kollaaži valmistamine, vormimine, voolimine jne). Looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Kasutab erinevaid töövõtteid ning tehnikaid. • kirjeldab enda ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; • tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd;

<p>Visuaalne kommunikatsioon igapäevaelus. Geomeetrilise vormi kujutamine. Pildiline jutustus: joonistus, illustratsioon, koomiks. Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitis keskkonnas. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi; • kirjeldab ja arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; • tuleb toime muuseumikeskkonnas; • arutleb reklaami mõju üle igapäevaelus; • jutustab loo oma tööst; • väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid; • kujutab oma töödes kodukoha pärimuslikke eripärasid.
--	---

III klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
<p>Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esile toomine kujutamisel. Virtuaalsed kunsti- ja meedia-keskkonnad. Visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne). Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstgaleriides. Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks; • kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; • tuleb toime virtuaalsetes õppekeskkondades; • teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid; • seostab vormi otstarbega ja väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid; • tunneb lähiümbruse olulisi kultuuriobjekte; • käib muuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; • tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; • kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; • kujutab ja kirjeldab kodukoha pärimuslikke eripärasid.

2.4 II kooliastme teadmised, oskused ning väärtushinnangud

Taotletavad üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus.

IV klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
Visandamine ja kavandamine kui ideede arendamise protsess. Erinevate objektide kujutamine vaatluse järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri tehnikad ning töövõtted. Kunstitehnikate loov kasutamine. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid. Ruumiliste kompositsioonide valmistamine. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Õppekäigud muuseumidesse, kunstinäitustele.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks; • kujutab inimest paigalendis eest- ja külgvaates; • märkab esemete ja figuuride detaile; • jälgib pinna katmisel kujutise kontuuri; • segab põhivärvidest II astme värvid (värvuste tabeli eeskujul); • väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid ja ideid; • tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; • kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; • kujutab ja kirjeldab kodukoha pärimuslikke eripärasid; • käib muuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; • tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte.

V klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
Visandamine ja kavandamine kui ideede arendamise protsess. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks; • kavandab töö ette antud pinnal; • kujutab inimest paigalendis ja liikumises eest- ja külgvaates; • märkab esemete ja figuuride detaile;

<p>Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.</p> <p>Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.</p> <p>Ruumiliste kompositsioonide või mudelite valmistamine.</p> <p>Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.</p> <p>Õppekäigud muuseumidesse, kunstinäitustele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kujutab erinevaid keskkondi ja märkab keskkonnale omaseid detaile; • kasutab oma tööde loomisel erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; • tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; • kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; • kujutab ja kirjeldab kodukoha pärimuslikke eripärasid; • käib muuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid; • tunneb lähimbruse olulisi kultuuriobjekte.
---	--

VI klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
<p>Visandamine ja kavandamine kui ideede arendamise protsess.</p> <p>Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.</p> <p>Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.</p> <p>Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.</p> <p>Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.</p> <p>Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.</p> <p>Vormi ja funktsiooni seos.</p> <p>Traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst.</p> <p>Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.</p> <p>Õppekäigud muuseumidesse, kunstinäitustele.</p> <p>.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks; • väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid; • rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika jt); • oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot; • tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; • arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle ning väärtustab erinevaid lahendusi; • tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades; • mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt; • kujutab ja kirjeldab kodukoha pärimuslikke eripärasid; • käib muuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud

	ainemõisteid; <ul style="list-style-type: none"> • tunneb lähiümbruse olulisi kultuuriobjekte; • teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke.
--	--

2.5 III kooliastme teadmised, oskused ning väärtushinnangud

Taotletavad üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus.

VII klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
Joon ja faktuur. Joonistatud pindade uurimine, avastamine Joonistavate kunstnikega tutvumine. Huvitavate faktuuride kasutamine loovtöodes. Maalikunsti olemuse tunnetamine läbi isikliku kogemuse. Värvide olulisus keskkonnas, mõju inimesele. Nüüdiskunstist ajendatud loovülesannete katsetamine. Mõisted- kunstiobjekt, sümbol, stiliseerimine, piktogramm, autor, tööstusomand, patent, kujutav kunst, disain, arhitektuur. Õppekäigud muuseumidesse, tutvumine Mäetaguse mõisakompleksiga.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab joonistavaid kunstnikke, mõnda nende töödest • visandab ja loob erinevate faktuuridega loovülesandeid • omab teadmisi joonistuskunsti ajaloost, nüüdisaegsest joonistuskunstist. • oskab kasutada erinevaid maalitehnikaid. • oskab arvestada värvuste mõju keskkonnale • tunneb lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjekte • omandab muuseumis käimise harjumusi, puutub kokku originaalteostega.

VIII klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
Külastada Kumu kunstimuuseumit, kasutada muuseumipedagoogi valitud haridusprogrammi Skulptuur, skulptorid. Häpeningid tuntud skulptuuride kujutamiseks. Tutvumine kaasaegse kunstimaailmaga, kultuuriga.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • omandab muuseumis käimise harjumusi • puutub kokku originaalteostega • osaledes häppeningide korraldamisel tajub kogu kehaga skulptuuride kolmemõõtmelisust, staatikat, dünaamikat, emotsioone ja tundeid • teab, mis on automatism ja sürrealism

Automatism- mõtlemast hoidumine. Loovtööd, kasutades loomise lähtepunktina automatismi. Disain. Seos vormi ja funktsiooni vahel. Loovtööd rütmi, arhitektoonika alal.	<ul style="list-style-type: none"> • oskab maalida, kasutades automatismi lähtepunkte • oskab abstraheerida objekte • mõtleb seostest vormi ja funktsiooni vahel, arendab visandamisoskust konkreetsel eesmärgil, vabaneb rutiinsest mõtlemisest. • Arendab abstraheerimisoskust, märkab rütme enda ümber.
--	---

IX klass

KUNSTIÕPETUS	
Õppesisu	Õpitulemused
Kirjakunst kui arvutikirjade eelkäija. Kirja seos arhitektuuriga. Piktogramm. Piltsõnastikuga edastatud sõnum Pop, op, sürrealism, dadaism. Popkunsti eeskujul oma pildi loomine tarbimise teemal. Fotoaparaadi, skänneri, koopiamasina kasutamine loovülesannete lahendamisel. Julgete keraamiliste tarbevormide loomine – rutiinist vabaks. .	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas kiri läbi ajaloo on arenenud ja muutunud • tunneb ära olulisemad kirjastiilid • seostab kirjavorme arhitektuuriga • teab, mis on piktogramm • on omandanud kogemused piktogrammi loomisel • teab mõningaid popkunstnikke- Richard Hamilton, Andres Tolts, Kaljo Põllu • mõtleb kriitiliselt massikultuuri ja tarbimise teemal • loob popkunsti laadis kollaaži • oskab kujundada opmustriga töid • teab, mis on sürrealism ja dadaism. Loob sürrealistliku situatsiooniga teose • teab fotot kasutavaid kunstnikke • loob fotoaparaati, koopiamasinat kasutades töö fotokollaažis, segatehnikas. • kujundab julgeid keraamilisi vorme.

2.6 Hindamine

*Õpitulemuse hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosast ja Mäetaguse Põhikooli hindamisjuhendist.

*Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet.

*Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

*Töö alustamisel teavitatakse õpilast antud ülesande hindamiskriteeriumitest. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse.

*Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

2.6.1 Õppeaine - muusikaõpetus

Ainealased pädevused ja aine sisu.

1.klass

- 1) tunneb huvi muusika kuulamise, laulmise ja pillimängu vastu;
- 2) tunneb rütme TA, TI-TI, TAA, TAAA, PAUS, kasutab neid pillimängus, laulmisel;
- 3) tunneb astmeid JO, MI, SO, RA;
- 4) laulab vabalt ja loomulikult;
- 5) tunneb mõisteid kõrge, madal, kiire, aeglane, oskab neid kasutada muusikapalade iseloomustamises, mängudes;
- 6) oskab väljendada muusikapala meeleolu liikumise kaudu.

Teemad:

- 1) astmenimed JO, MI, SO, RA (käemärgid, laulmine astmenimedega, astmete asukohad noodijoonestikul).
- 2) Muusikaline liikumine ja laulumängud.
- 3) Rütmid TA, TAA, TAAA, TI-TI, Paus; õpitud rütmide kasutamine pillimängus ja laulmisel. Pulss – muusika süda.
- 4) Noodikiri õpitud rütmide ja astmetega. Takt, taktijoon, lõpujoon, kordusmärk.
- 5) Pillid muusikaklassis ja orkestris.
- 6) Muusika kuulamine ja iseloomustamine (suuliselt, joonistades, liikumises)
- 7) Rahvalaul, regilaul, eesti rahvapillid.
- 8) Lõimingud eesti keele, matemaatika, loodusõpetuse, kunstiõpetusega.

2. klass

- 1) laulab vabalt ja loomulikult;

- 2) laulab käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi järgi õpitud astmetel: JO, LE, MI, SO, RA;
- 3) on omandanud esmased algvõtted plaatpillidel ja 6-keelsel väikekandel, kasutab musitseerimisel keha- ja rütmipille;
- 4) oskab väljendada muusikapala meeleolu liikumise kaudu;
- 6) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 7) oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 8) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust, rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 9) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suonavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) tunneb rütme TA, TAA, TAAA, TAAAA, PAUS, kasutab neid pillimängus, laulmisel.

Teemad:

- 1) Astmenimed JO, LE, MI, SO, RA (käemärgid, laulmine astmenimedega, astmed noodijoonestikul)
- 2) Rütmid TA, TAA, TAAA, TAAAA, TI-TI, Paus; õpitud rütmide kasutamine laulmisel ja pillimängus, rütmiharjutused, taktimõõt, taktidesse jagamine. Fermaat.
- 3) Ilmekuse märgid muusikas: f, ff, p, pp, valjenedes; kasutamine laulmisel, pillimängus, muusika kuulamises.
- 4) Noodikiri õpitud rütmide ja astmetega. Kordamismärk: segno.
- 5) Plaatpillid, käsikellad, rütmipillid laulude saadetes, pillimängus. Väikekandle esmased mänguvõtted.
- 6) Eesti rahvalaulud, regilaul, rahvapillid; väikekannelde saade lauludele.
- 7) Kontserdikülased ja esinemised: ettevalmistused, tagasiside ja arutelud.
- 8) Mõisted: helilooja, luuletaja.
- 9) Lõimingud eesti keele, matemaatika, loodusõpetuse, kunstiõpetusega.

3. klass

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab vabalt ja loomulikult;
- 3) on tutvunud regilaulu tähendusega ja eesti rahvapillidega;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab õpitud astmeid JO, LE, MI, NA, SO, RA, DI, JO1;
- 5) tunneb rütme TA, TI-TI, TAI-RI, TIRI-TIRI, TAA, TAAA, TAAAA, PAUSID
- 6) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust, rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut, mõistab laulupeo tähendust.

Teemad:

- 1) Astmerida; laulmine astmete ja käemärkidega, astmete asukohad noodijoonestikul.
- 2) Õpitud rütmide kasutamine laulmisel ja pillimängus. Uued rütmid: TI-RI-TI-RI, TAI-RI.
- 3) Muusikazanrid: marss, polka, valss, reinländler.
- 4) Heliloojad: W.A.Mozart, J.Strauss, M.Härma, G.Ernesaks, A.Pärt, R.Rannap.
- 5) Eesti rahvapillid, regilaul, rahvatantsud. Väikekandlemäng.
- 6) Instrumentaalmuusika, vokaalmuusika.
- 7) Kontserdikülased ja esinemised: ettevalmistused, tagasiside ja arutelud.
- 8) Lõimingud eesti keele, matemaatika, loodusõpetuse, inglise keele, kunstiõpetusega.

1.KOOLIASTME LÕPUKS

- 1) laulab peast kooli ja Eesti Vabariigi hümne;
- 2) oskab kasutada keha-, rütmi-, plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 3) loob lihtsamaid tekste (liisusamid, regilaulud);
- 4) eristab kuuldeliselt laulu- ja pillimuusikat, marssi, valssi ja polkat;
- 5) õpib lauldes tundma JO-astmerida;
- 6) kirjeldab suunavate küsimuste abil kogetud muusikaelamust ja/või avaldab selle kohta arvamust;

4.klass

- 1) on tutvunud keel-, puhk-, klahv- ja löökpillidega; koostab pilliraamatu, esitleb seda.
- 2) tunneb eesti rahvapäevade, mõningaid rahvakalendri tähtpäevi;
- 3) on tutvunud hääleliikidega;
- 4) teab duuri ja molli tähendust, JO ja RA astmeridu;
- 5) tunneb $2/4$, $3/4$, $4/4$ taktimõõte;
- 6) tunneb erinevaid rütmifiguure, oskab neid musitseerimisel kasutada: TI-TIRI TIRI-TI, $1/8$ PAUS, $1/8$ NOOT;
- 7) tunneb mõningaid dünaamikamärke, oskab kuulatavat muusikat iseloomustada;
- 8) arutleb ja avaldab arvamust kuulatud muusikaelamuste kohta.

Teemad:

- 1) Astmerida JO-JO, RA-RA; laulmine astmete ja käemärkidega, astmete asukohad noodijoonestikul.
- 2) Õpitud rütmide kasutamine laulmisel ja pillimängus. Uued rütmid: erineva pikkusega pausid, TAI-TI.
- 3) Hääleliigid ja lauljad.
- 4) Muusikainstrumendid: keel-, löök-, puupuhk-, vaskpuhk-, klahvpillid.
- 5) Kontserdikülased ja esinemised: ettevalmistused, tagasiside, töölehed ja arutelud.
- 6) Lõimingud eesti keele, matemaatika, loodusõpetuse, inglise keele, kunstiõpetusega.
- 7) Eesti ja meie naabrite rahvalaulud. Väikekandlemäng.
- 8) Pilliraamatu koostamine (pillid min. kolmes keeles) ja selle esitus.

5. klass

- 1) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust sõnalises ja muusikalises eneseväljenduses ja omaloomingus;
- 2) tunneb koori- ja hääleliike, oskab neid teadmisi ka praktiliselt kasutada,
- 3) ON TUTVUNUD Soome, Rootsi, Norra, Vene, Läti, Leedu, Vene rahvamuusikaga, leiab iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikaga;
- 4) tunneb ja austab eesti rahvakultuuri ja teab regilaulu eripärasust,
- 5) tunneb pärisnoodi- ja astmenimesid, oskab neid laulmisel ja pillimängul kasutada,
- 6) tunneb noodikõrguseid muutvaid märke (diees, bemoll, bekarr),

- 7) oskab suunavate küsimuste abil muusikat kuulata ja iseloomustada, kasutades õpitud oskussõnu;
- 8) osaleb aktiivselt kontserditel, õppekäikudel jm. muusikaga seotud üritustel
- 9) tunneb orkestripille, on tutvunud orkestriliikidega;

Teemad:

- 1) Õpitud rütmid ja astmed laulmisel ja pillimängus.
- 2) Pärisonnimed, alteratsioonimärgid. Helistikud C, a, G, e.
- 3) Orkestrid ja orkestripillid: sümfooniaorkester. Dirigent. Partituur.
- 4) Eesti vanem ja uuem rahvalaul. Eesti rahvapillid.
- 5) Lõiming: Läänemeremaad (väikekannel jt. rahvapillid, laulud, heliloojad, tuntumad teosed ja muusikasündmused Läänemeremaades). Väikekandlemäng: pillilood, laulude saatmine.
- 6) Kontserdikülased ja esinemised: ettevalmistused, tagasiside ja arutelud, töölehed.

6. klass

- 1) ON TUTVUNUD Soome, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Taani, Austria, Ungari ja Poola muusikaga;
- 2) tunneb tempo ja dünaamika märke ja termineid, oskab neid kasutada praktilises musitseerimises,
- 3) tunneb rütme TAAAA, TAAA, TAA, TA, TI-TI, TAI-RI, TIRI-TIRI, TI-TIRI, TIRI-TI, TAI-TI erinevaid pause, oskab neid kasutada praktilises musitseerimises,
- 4) tunneb taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, 3/8 ja teab nende tähendust,
- 5) tunneb nootide madaldus- ja kõrgendusmärki, bekarri,
- 6) mõistab duur ja moll helilaadide, C-a, G-e, F-d tähendust;
- 7) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suuliselt, kirjalikult või muul looval viisil.
- 8) on tutvunud eesti heliloojate ja nende loominguga. Kaks Eesti ärkamisaega.

Teemad:

- 1) oskab kasutada õpitud muusikatermineid, rütme, astmeid ja noodipärisonimesid laulmisel ja lihtsamates pillimängudes.
- 2) Eesti esimesed heliloojad ja nende looming: H.Eller, K.A.Hermann, A.Kunileid.
- 3) Eesti laulupeod, nende tähtsus 1869 kuni tänapäevani. Laulev revolutsioon. A.Mattiiseni isamaalised laulud. Öölaulupeod.

- 4) Isamaalised laulud läbi Eesti ajaloo.
- 5) Lõiming: Soome, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Taani, Austria, Ungari ja Poola (geograafiline asukoht, riigisümbolid, tähtsamad ajaloosündmused, seos Eestiga, muusika ja kultuur)
- 6) Kontserdikülastused: tagasiside aruteluna, töölehed.

2. KOOLIASTME LÕPUKS

- 1) oskab kasutada õpitud teadmisi praktilises muusikalises tegevuses: laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel;
- 2) suhtub lugupidavalt eri rahvaste muusikatraditsioonidesse;
- 3) tunneb, austab ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmuseid, oskab väikekandle mänguvõtteid;
- 4) rakendab oma muusikalisi teadmisi ja oskuseid erinevates muusikalistes tegevustes (tunnis, klassi- ja koolivälises muusikalises tegevuses);
- 5) laulab peast EV ja kooli hümnid, T.Kippeli „Virumaa laulu“, kooli ühisürituste laule.

7. klass

- 1) tunneb sümfooniaorkestri pillirühmi ja pille;
- 2) oskab kasutada õpitud teadmisi laulmisel ja praktilises muusitseerimises;
- 3) omab ülevaadet helide tekkimisest ja mõjust inimesele (müra);
- 4) on tutvunud Aafrika, Indoneesia, Austraalia, Hiina, Jaapani, India ja Juudi rahvamuusikaga;
- 5) oskab kuulata ja iseloomustada oskussõnavara kasutades kuulatavat muusikapala,
- 6) võtab aktiivselt osa muusikaga seotud üritustest ja tegevustest koolis ja mujal,
- 7) on tutvunud kitarrimängu algvõtetega.

Teemad:

- 1) Keel-, puhk-, löökpillid: pillide ajaloo, eri vormidest, erinevates muusikakultuurides.
- 2) Aafrika, Indoneesia, Austraalia, Hiina, Jaapani, India ja Juudi muusikatraditsioonid ja omapärad.
- 3) Helide tekkimine ja levi. Müra ja selle mõju inimesele.
- 4) Õpitud muusikateoreetilised mõisted pillimängus, laulmisel ja muusika kuulamisel.
- 5) Pillimäng: väikekannel, kitarr, rütmipillid.

- 6) Kontserdite ja muusikalavastuste ühiskülastused. Lõiming eesti keele ja kirjandusega: referaat v. essee ühiskülastusest.
- 7) Eesti isamaalised laulud ja nende autorid.

8. klass

- 1) on tutvunud Põhja-Ameerika, Ladina-Ameerika rahvamuusikaga;
- 2) on tutvunud elektroonilise- ja arvutimuusikaga;
- 3) klahvpillid: ajaloost tänapäevani;
- 4) teab maailma rock- ja popmuusika tekkelugu ja arengut;
- 5) on tutvunud erinevate pop- ja rockmuusika stiilide ja nende esindajatega;
- 6) oskab kasutada õpitud teadmisi laulmisel ja praktilises musitseerimises (kitarr, väikekannel, rütmipillid);
- 7) tunneb ja kasutab õpitud muusikateoreetilisi oskuseid,
- 8) osaleb muusikaüritustel ja –sündmustel ja väljasõitudel; oskab sellel teemal arutleda ja oma arvamust argumenteeritult põhjendada;

Teemad:

- 1) Põhja- ja Ladina-Ameerika muusika.
- 2) Klahvpillid: ajaloost tänapäevani.
- 3) Elektrooniline ja arvutimuusika.
- 4) Pop- ja rockmuusikastiilid.
- 5) Pillimäng: väikekannel, kitarr, klaver (klaviatuuriga pillid), rütmipillid.
- 6) Kontserdite ja muusikalavastuste ühiskülastused. Lõiming eesti keele ja kirjandusega: referaat v. essee ühiskülastusest.

9. klass

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 3) on tutvunud muusikažanritega: ooper, operett, muusikal, ballett, sümfoonia, instrumentaalkontsert, filmimuusika, jazzmuusika;

- 4) laiendab oma silmaringi kontserdite, väljasõitude ja ühiskülastustega; arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 6) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid.

Teemad:

- 1) Muusikalavastused: ooper, operett, muusikal, ballett.
- 2) Eesti muusikateatrid RAT Estonia, Vanemuine.
- 3) Hääl ja hääleliigid.
- 4) Orkester ja orkestriliigid. Sümfoonia-, keelpilli-, puhkpilli-, löökpilli-, rahvamuusikaorkestrid. Orkestripillid.
- 5) Eesti levimuusika. Ülevaade ajaloost tänapäevani.
- 6) Jazzmuusika ja ülevaade jazzmuusika stiilidest.
- 7) Õpitud muusikateadmiste kasutamine ja kordamine.
- 8) Kontserdite ja muusikalavastuste ühiskülastused. Lõiming eesti keele ja kirjandusega: referaat v. essee ühiskülastusest

3.KOOLIASTME LÕPUKS

- 1) oskab kasutada õpitud teadmisi praktilises musitseerimises ja muusika kuulamises;
- 2) omab ülevaadet õpitud maade rahvamuusikast, kultuuritraditsioonidest;
- 3) tunneb erinevaid pillirühmi (keel-, puhk-, löök-, klahv-, elektroonilised- ja rahvapillid);
- 4) eristab erinevaid muusikastiile, žanre ja –koosluseid;
- 5) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatu ettekandes;
- 6) laulab peast EV ja kooli hümnid, E.Võrk „Eesti lipp“, T.Kippeli „Virumaa laulu“, kooliürituste laule.